

FULD TALE

1. maj 2018

Mogens Jensen har stillet mig følgende spørgsmål, som jeg hermed skal besvare:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad ministeren vil gøre for at følge op på kritikken fra Rigsrevisionen i såvel 2007 og 2014 af, at Kulturministeriet ikke gør nok for at sikre dansk kulturarv, og herunder fortælle hvilke konkrete initiativer ministeren vil tage for at sikre, at den danske kulturarv kan opbevares under betryggende forhold på landets museer. Der henvises til omtalen på DR’s hjemmeside den 18. marts 2018 samt Rigsrevisionsrapporterne fra 2007 og 2014.”

Jeg forstår spørgsmålet således, at der primært ønskes en status i forhold til de statsanerkendte museers arbejde med bevaring af kulturarv. Også set i lyset af omtalen i medierne i marts 2018. Jeg vil derfor primært koncentrere min redegørelse om dette.

Rigsrevisionens rapporter fra 2007 og 2014 handler dog også om hhv. forvaltning af kulturarv på de statslige institutioner (herunder Rigsarkivet, Det Kgl. Bibliotek, Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst) og om Kulturministeriets tilsyn via Slots- og Kulturstyrelsen.

Der er tidligere redegjort for opfølgning på disse områder i aktstykker til Finansudvalget om bl.a. magasinbyggeri til Det Kgl. Bibliotek og Nationalmuseet samt om styrelsens strategi for tilsyn med de statsanerkendte museer ved svar på samrådsspørgsmål C i november 2016.

Men jeg kan kort repetere en række af de tiltag, der er taget:

- Magasin M2 på Statens Museum for Kunst (i forbindelse med museets udbygning i 2008).
- Det igangværende projekt med etablering af nyt magasin til Nationalmuseet og Det Kongelige Bibliotek (samlet pris på godt 330 mio.

kr.) forventes klar i 2022. Begge institutioner er i fuld gang med at forberede indflytning.

- Der er tillige nyt magasin på vej på Det Grønne Museum.
- Registrerings- og indberetningsefterslæb på de statslige museer (SMK og Nationalmuseet) er håndteret med målsætninger herfor i de respektive rammeaftaler.
- Der er udarbejdet en strategi for styrelsens tilsyn med de statsanerkendte museer, der bl.a. sikrer udvælgelse af museer til kvalitetsvurdering ud fra risiko og væsentlighed.
- Der er sikret kontrol med styrelsens tilsynsarbejde på området gennem rammeaftale med departementet.

Jeg kan oplyse, at Rigsrevisionen løbende siden 2007 har fulgt arbejdet med at sikre dansk kulturarv. Vi er i øjeblikket i dialog med Rigsrevisionen om Rigsrevisionens næste opfølgning til Statsrevisorernes på den oprindelige beretning fra 2007, hvor der er fokus på de statslige museer.

Det er min forventning, at Rigsrevisionen også denne gang vil kunne finde kritikpunkter i forvaltningen af kulturarven.

Det skyldes, at vi som nævnt ikke er helt i mål med initiativerne. Vi har en plan, som vi følger. Og vi skal nok nå i mål.

De statsanerkendte museers arbejde med samlingsvaretagelse

Rigsrevisionen rettede kritik af de statsanerkendte museers

- efterslæb med indberetning af deres samlinger til de centrale registre og svigtende indholdsmæssig kvalitet i registreringen
- mangel på nedskrevne indsamlingspolitikker
- mangel på overblik over samlinger og prioritering af bevaringsindsatsen
- kritiske bevaringsforhold.

Det er museernes ansvar at varetage de lovbestemte opgaver i museumsloven. Det er Slots- og Kulturstyrelsens opgave at føre tilsyn med, at museerne varetager de lovbestemte opgaver, og at det sker på et tilstrækkeligt niveau. Tilsynsarbejdet sker bl.a. som led i styrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Status

Registrering og indberetning

- Registrerings- og indberetningsefterslæbet er stort set indhentet. Med få undtagelser er de statsanerkendte museer i mål med registrering og indberetning af deres samlinger.
- Hvad angår registreringens indholdsmæssige kvalitet er der uden tvivl potentiale for forbedring. Der foreligger ikke umiddelbart data til belysning heraf. Indsatsen på registreringsområdet har først og fremmest koncentreret sig om digitalisering og tilgængeliggørelse via de centrale registre. Kvalificering af registreringen foregår løbende som led i museernes samlingsgennemgang samt ny viden fra forskning.
- Jeg bakker op om, at museerne i første omgang har prioriteret at tilgængeliggøre deres samlinger.
- SARA, det nye fællesmuseale registrerings-system, er udviklet. Der har været nogle forsinkelser undervejs grundet et udvidet behov for test og inddragelse af brugerne i kvalitets sikringen af systemet, men Slots- og Kulturstyrelsen forventer, at systemet er klar til at gå i luften i løbet af efteråret. Et uddannelsesprogram sættes i givet fald i gang efter sommerferien. Indtastning i systemet vil kunne begynde ved årsskiftet.

- SARA vil bidrage til samlet overblik og nødvendig digital infrastruktur til kvalitativ udvikling af museernes samlinger.

Indsamling

- I 2014 var det 11 % af museerne, der ikke havde en nedskrevet indsamlingspolitik. I 2016 var det 4 % (svarende til 4 museer). Også her er der progression i den rigtige retning.
- Det er ikke et lovkrav, at museerne skal have en nedskrevet indsamlingspolitik. Men styrelsen anbefaler det, da det bl.a. bidrager til at sikre, at indsamlingen er aktiv og fagligt reflekteret – det vil sige, at museet indsamler bevidst med afsæt i museets forskning.
- Styrelsen oplyser, at man oplever, at der er sket en styrkelse af museernes koordinering og samarbejde på indsamlingsområdet – bl.a. gennem museernes såkaldte puljesamarbejder (tematiske netværkssamarbejder).
- Styrelsen har endvidere udarbejdet klarere og enklere retningslinjer for udskillelse og kassation efter dialog med museerne og Det Strategiske Panel.
- Der er fortsat behov for, at museerne bliver endnu bedre til at koordinere deres indsats på samlingsområdet, så både indsamling og udskillelse sker med henblik på øget national

sammenhæng. Styrelsen vil blive ved med, blandt andet gennem sit tilsyn, at opfordre museerne til øget koordinering.

Bevaring

- Også på bevaringsområdet er der sket en udvikling og en stor indsats.
- Styrelsen oplever øget fokus og tiltag på området med samlingsgennemgange, udskillelser, afvikling af uegnede magasiner, udarbejdelse af prioriterede bevaringsplaner mv. over hele landet. Dette med støtte fra styrelsen (bevaringspuljen) og fra kommuner.
- Der er de seneste år realiseret otte magasininitiativer, der lever op til de faglige standarder på området, heraf er syv fællesmagasiner. Der er yderligere fire magasininitiativer på vej.
- Der har været og er fortsat afsat statslige puljemidler til musernes bevaringsarbejde. Puljemidlerne har bl.a. understøttet samlingsgennemgange, etablering af fællesmagasiner, omlægning fra analog til digital registrering, konservering af særligt vigtige genstande.
- Der har været afsat i alt ca. 20 mio. kr. over perioden 2014-17, og jeg forventer at afsætte igen ca. 5 mio. kr. i 2018.

- I 2016 igangsatte styrelsen et arbejde med at gøre status for museernes samlingsvaretagelse.
- Arbejdet er igangsat med henblik på at identificere aktuelle udfordringer og med henblik på at vurdere behovet for en national strategi på området.

Opsamling

Jeg anerkender absolut, at ikke alle problemer er løst. Men jeg mener ikke, man kan sige, at staten ikke har taget ansvar.

Helt overordnet skal vi altså også huske, at de statsanerkendte museer får en årlig bevilling fra staten på 400 mio. kr., og at bevaringen af museernes genstande er et hovedformål med denne bevilling.

Derfor er det i høj grad museernes ansvar at prioritere bevaringsopgaven. Og jeg kan forstå, at det ikke altid er let i det daglige.

Vi skal også huske på, at der er mange museer, der netop har prioriteret opgaven, og som har godt styr på og overblik over deres samling, og med gode bevaringsforhold.

I min optik skal vi passe på, at vi ikke med nye tiltag og supplerende midler, ”belønner” de museer, der ikke selv har prioriteret opgaven.

Det betyder naturligvis ikke, at jeg som kulturminister fralægger mig ansvaret. Vi vil fortsætte med at prioritere udviklingsmidler til samlingsvaretagelse.

Vi vil se på potentialet i en national strategi på området. Og Slots- og Kulturstyrelsen vil fortsat have fokus på området i forbindelse med kvalitetsvurderinger, så museerne også får den statslige opbakning til at prioritere de nødvendige midler.

Men det er allermest vigtigt, at museerne og deres hjemkommuner også tager ansvaret på sig – bevaringen er selve kernen i det at være museum, og et centralt formål for den museumsstøtte, vi deler ud.

Tak for ordet.